

JI-116

January-2024

B.A., Sem.-I

DSC-M-GUJ-113 : Gujarati

(ચંદ્રહાસાખ્યાન – પ્રેમાનંદ)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. આખ્યાન સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય કરાવી, તેનાં મુખ્ય લક્ષણો જણાવો. 10
- અથવા
1. કવિ પ્રેમાનંદના જીવનનો પરિચય કરાવી, તેમનાં સાહિત્યક્ષેત્રનું પ્રદાન આલોખો. 10
2. 'ચંદ્રહાસાખ્યાન'નું આખ્યાન કાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. 10
- અથવા
2. 'તાક્યું તીર મારનાર તો પ્રેમાનંદ જ' – નવલરામના આ વિધાનને આધારે પ્રેમાનંદની રસસૃષ્ટિનો પરિચય કરાવો. 10
3. 'ચંદ્રહાસાખ્યાન'ની પાત્રસૃષ્ટિ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. 10
- અથવા
3. નોંધ લખો : 10
- (1) ચંદ્રહાસની હત્યાના દૃષ્ટબુદ્ધિના પ્રયત્નો અને તેનું પરિણામ
- (2) 'ચંદ્રહાસાખ્યાન'માં સમકાલીન ગુજરાતી જીવનરંગો
4. સૂચના પ્રમાણે જવાબ લખો : 4
- (1) જોડણી સુધારો : (ગમે તે ચાર) 4
- નામશીખ, નીચમીત, ફૂતુલ, પ્રકૃતી, વિજળી, શીક્ષિકા, વાસ્તવીક, પરબિડીયું
- (2) નીચે આપેલા પર્યાયવાચી શબ્દ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- વ્યોમ, આકાંક્ષા, સમીર, પરોઢ, જનની, અરણ્ય
- (3) વિરોધી શબ્દ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- ગુલામી, આત્મલક્ષી, ફરજિયાત, નિંદા, સુપુત્ર, શિખર

5. નીચે આપેલા ચતુલક્ષી પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ દસ (10)ના યોગ્ય વિકલ્પ શોધીને જવાબ લખો :

10

(1) 'આખ્યાન સ્વરૂપના પિતા' તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

- (a) ભાલાણ (b) નાકર
(c) વિષ્ણુદાસ (d) પ્રેમાનંદ

(2) પ્રેમાનંદ મૂળ ક્યાંના વતની હતા ?

- (a) અમદાવાદ (b) વડોદરા
(c) સુરત (d) ભરૂચ

(3) કડવાને કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે ?

- (a) પાંચ (b) બે
(c) ચાર (d) ત્રણ

(4) પ્રેમાનંદના પિતાનું નામ જણાવો.

- (a) શિવપ્રસાદ (b) રામપ્રસાદ
(c) કૃષ્ણરામ (d) હરિપ્રસાદ

(5) આખ્યાન કેવા પ્રકારનું કાવ્ય સ્વરૂપ છે ?

- (a) વર્ણનાત્મક (b) ઊર્મિકાવ્ય
(c) નાટ્યાત્મક (d) આત્મલક્ષી

(6) પ્રેમાનંદનું ચૈત્ર માસમાં ઘેર-ઘેર વંચાતું આખ્યાન કયું છે ?

- (a) મામેરું (b) ઓખાહરણ
(c) સુદામાચરિત્ર (d) નળાખ્યાન

(7) કુંતલરાજાની દીકરીનું નામ જણાવો.

- (a) વિપયા (b) નિર્મળા
(c) ચંપકમાલિની (d) ચંપાવતી

(8) 'ચંદ્રહાસાખ્યાન'ના પ્રથમ કડવામાં કવિ કોનું સ્મરણ કરે છે ?

- (a) પિતા (b) માતા
(c) શંકર ભગવાન (d) ગણપતિ

(9) ચંદ્રહાસના લગ્ન કેટલી કન્યા સાથે થાય છે ?

- (a) બે (b) ત્રણ
(c) એક (d) એકપણ નહિ

(10) 'ચંદ્રહાસાખ્યાન' માં ચંદ્રહાસનો મહિમા કોણ કરે છે ?

- (a) શ્રીકૃષ્ણ (b) નારદજી
(c) અર્જુન (d) ધર્મરાજા

(11) બાળક ચંદ્રહાસના પગની કઈ આંગળી ચાંડાલે કાપી લીધી હતી ?

- (a) પહેલી (b) ત્રીજી
(c) છઠ્ઠી (d) પાંચમી

(12) 'ચંદ્રહાસાખ્યાન' રચનાર કવિનું નામ આપો.

- (a) શામળ (b) દયારામ
(c) અખો (d) પ્રેમાનંદ